

mulier instituut

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Toegangsprijsmonitor 2022/2023

Toegangsprijzen Nederlandse sportaccommodaties

Huib van Vugt

Paul Hover

Met medewerking van:

Jelle Schoemaker

Bertrik Berfelo

Bart van Bezooijen

Monique van Rooijen

Toegangsprijmonitor 2022/2023

Toegangsprijzen Nederlandse sportaccommodaties

Mogelijk gemaakt met financiële steun van het ministerie van VWS

Huib van Vugt (Mulier Instituut)
Paul Hover (Mulier Instituut)

M.m.v.
Jelle Schoemaker (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)
Bertrik Berfelo (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)
Bart van Bezooijen (Fontys Marketing & Communicatie)
Monique van Rooijen (Fontys Marketing & Communicatie)

© Mulier Instituut
Utrecht, juli 2023

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T [@mulierinstituut](https://www.mulierinstituut.nl)

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Betaalbaarheid van sport	4
1.2	Doel	4
1.3	Aanpak	4
1.4	Leeswijzer	6
2.	Toegangsprijzen zwembaden	7
3.	Toegangsprijzen ijsbanen	19
4.	Toegangsprijzen klim- en boulderhallen	21
5.	Conclusie	23
	Referenties	25
	Bijlage 1 Krimp- en anticipeergebieden	26
	Bijlage 2 Toegangsprijs zwembaden naar met/zonder recreatief gedeelte	27

1. Inleiding

1.1 Betaalbaarheid van sport

De betaalbaarheid van het sportaanbod en het faciliteren van sportdeelname zijn belangrijke aandachtspunten in beleidsagenda's, onder andere van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en gemeenten. De betaalbaarheid van het sportaanbod voor de sportconsument wordt bepaald door het kostenplaatje (o.a. toegangsprijzen en contributies) en het vrij besteedbaar inkomen van de consument. Deze studie over toegangsprijzen van sportaccommodaties richt zich op de aanbodkant.

Het Mulier Instituut en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) zijn in 2016 gestart met een onderzoek waarin we dit jaarlijks monitoren. In 2019 is Fontys Marketing & Communicatie (Fontys) met de opleiding SPECO Sportmarketing bij het onderzoeksteam aangesloten.

Dit rapport is de derde (los gepubliceerde) toegangsprijzmonitor. Vóór het seizoen 2020/2021 maakte de toegangsprijzmonitor onderdeel uit van de publicatie over de contributiemonitor. Deze toegangsprijzmonitor gaat over het seizoen 2022/2023. De eerdere monitoren betroffen de seizoenen 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 en 2021/2022.

1.2 Doel

Doel van de toegangsprijzmonitor is om op een eenduidige en overzichtelijke manier jaarlijks de toegangsprijzen van sportaccommodaties - zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen - te volgen.¹ De informatie die dit oplevert kan gebruikt worden als input voor beleidsvorming om de inclusiviteit van sportdeelname te bevorderen.

1.3 Aanpak

Voor deze meting hebben we de toegangsprijzen van zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen over het seizoen 2022/2023 geregistreerd. Deze toegangsprijzen hebben we vergeleken met voorgaande seizoenen (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Geïnterviewde toegangsprijzen van sportaccommodaties naar seizoen

Type	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Zwembaden	x	x	x	x	x	x	x
Ijsbanen	x	x	x	x	x	x	x
Klim- en boulderhallen			x	x	x	x	x
Loopevenementen			x				

We beschikken over de toegangsprijzen van 86 procent van de Nederlandse zwembaden die in de Database SportAanbod (DSA) zijn geregistreerd (596; tabel 1.2). Voor de ijsbanen beschikken we over de

¹ In 2018/2019 hebben we eenmalig de kosten voor deelname aan loopsporevenementen onder de loep genomen.

toegangsprijzen van alle banen. Bij bijna 40 procent van de klim- en boulderhallen beschikken we over de toegangsprijs (van vrijstaande hallen). Voor de ijsbanen en klim- en boulderhallen is gepoogd alle accommodaties te inventariseren, bij zwembaden is een aselechte steekproef getrokken op basis van gemeentegrootte.

Tabel 1.2 Geïnterpreteerde toegangsprijzen van sportaccommodaties in 2022/2023 (in absolute aantallen en procenten)

Type	Aantal geïnterpreteerd	Aantal voorzieningen in DSA*	Dekking
Zwembaden	596	691	86%
Ijsbanen**	21	21	100%
Klim- en boulderhallen***	35	90	39%

* Database SportAanbod (DSA), Mulier Instituut, 2022.

** Van de 21 kunstijsbanen beschikken er zeventien over een 400 meterbaan.

*** De geanalyseerde klim- en boulderhallen zijn vrijstaande hallen waar een klimmuur of klimwand aanwezig is. Inpandige klimwanden nemen we hierbij niet mee, maar staan wel in de DSA. Klimmuren laten we bij het aantal voorzieningen in de DSA buiten beschouwing.

Studenten van de HAN (Sport en Bewegen) en Fontys en stagiairs van het Mulier Instituut hebben de toegangsprijzen achterhaald en geregistreerd. Professionals van het Mulier Instituut, de HAN en Fontys hebben de verkregen data op kwaliteit gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd.

Kanttekeningen

Omdat de resultaten over de toegangsprijzen van de zwembaden en klim- en boulderhallen gebaseerd zijn op steekproeven, moet rekening gehouden worden met marges rond de uitkomsten. Daarnaast is het mogelijk dat de op de websites gepresenteerde toegangsprijzen niet de meest actuele zijn, waardoor dus wat ‘vertraging’ kan zitten in ontwikkeling van de toegangsprijzen. Een derde kanttekening is dat het voorstelbaar is dat de toegangsprijzen van kleine accommodaties ontbreken, omdat zij waarschijnlijk minder vaak over een website beschikken.

Toelichting

De gemiddelde toegangsprijzen van zwembaden splitsen we uit naar kenmerken, zoals de mate van stedelijkheid van de gemeente waar het zwembad is gevestigd. Daarnaast maken we onderscheid tussen drie typen zwembaden: zwembaden met binnenbassin(s), met buitenbassin(s) en met binnen- en buitenbassin(s). Andere informatie over de kenmerken is:

- Nederland kent twintig krimp- en anticipeergebieden. De krimpgebieden zijn de gebieden waar de bevolkingskrimp het sterkst is. In de anticipeergebieden is de verwachting dat de bevolkingsomvang in de toekomst krimpt. De krimp- en anticipeergebieden zijn voornamelijk te vinden in de noordelijke provincies en in Limburg (bijlage 1).
- De consumentenprijsindex (CPI) geeft de inflatie weer als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode in het jaar daarvoor. In deze rapportage maken we gebruik van een CPI van 7,6 procent in 2023 (januari 2023 t.o.v. januari 2022). Deze informatie hebben we verkregen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de procentuele verandering van de contributies in de vorige meting ten opzichte van de huidige meting te corrigeren voor de CPI brengen we de reële ontwikkeling van de contributie in kaart.
- Onder een persoon met een Nederlandse achtergrond verstaan we een persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar die persoon zelf is geboren.
- Data over het opleidingsniveau zijn afkomstig van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de toegangsprijzen van zwembaden, hoofdstuk 3 over de toegangsprijzen van ijsbanen en hoofdstuk 4 over de toegangsprijzen van klim- en boulderhallen. In hoofdstuk 5 verwoorden we de conclusie.

2. Toegangsprijzen zwembaden

Dit hoofdstuk gaat over de toegangsprijzen voor zwembaden. Het betreft tarieven voor losse kaartjes en 'badenkaarten'. Dit zijn toegangskaarten om meerdere keren te zwemmen tegen een gereduceerd tarief (bijvoorbeeld vijf of tien keer toegang). Abonnementen laten we buiten beschouwing.

Los zwembadbezoek

Gemiddeld kost een zwembadbezoek in 2022/2023 op basis van een kaartje voor eenmalige toegang 5,66 euro (tabel 2.1). Dat is, met verrekening van inflatie, een daling van 5 procent ten opzichte van het seizoen 2021/2022. De grootste prijsverandering heeft plaatsgevonden in matig stedelijke gebieden (- 8%). Ook in gemeenten met 85.000 tot 200.000 inwoners (- 6%) en met minder dan 25.000 inwoners (+ 5%) heeft een forse prijsverandering plaatsgevonden. Ten opzichte van vorig seizoen ligt de gemiddelde prijs van een toegangskaartje 26 cent hoger.

De toegangsprijzen voor een los kaartje liggen tussen de 1 en 25 euro (niet in tabel). De (grote) verschillen in toegangsprijs hebben te maken met de verschillende voorzieningenniveaus van zwembaden. Een toegangskaartje is vaak goedkoper bij zwembaden met één bad dan bij een grootschalig zwembad met glijbanen.

Tabel 2.1 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar gemeentekennmerken in 2016/2017 t/m 2022/2023 en de prijsverandering t.o.v. 2021/2022 (in euro's en procenten)

	2016/ 2017 (n=131)	2017/ 2018 (n=268)	2018/ 2019 (n=263)	2019/ 2020 (n=541)	2020/ 2021 (n=431)	2021/ 2022 (n=527)	2022/ 2023 (n=596)	Prijsverandering 2022/2023 t.o.v. 2021/2022 met verrekening CPI
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>								
Krimpregio	4,33	4,41	4,62	4,62	4,99	4,92	5,29	0%
Anticipeerregio	4,04	4,94	5,28	5,41	4,88	5,73	6,10	-1%
Normaal	4,90	4,94	5,13	5,24	5,19	5,39	5,61	-3%
<i>Stedelijkheid</i>								
Zeer sterk stedelijk	4,42	4,40	4,67	4,73	4,92	5,00	5,36	0%
Sterk stedelijk	5,15	5,28	5,54	5,55	5,38	5,6	5,82	-3%
Matig stedelijk	4,81	5,19	5,37	5,88	5,43	5,57	5,53	-8%
Weinig stedelijk	4,87	4,90	5,12	5,06	5,11	5,6	5,84	-3%
Niet stedelijk	3,91	4,34	4,52	4,98	4,64	5,00	5,33	-1%
<i>Inwoneraantal</i>								
200.000 of meer	3,94	4,22	5,21	4,75	4,86	5,06	5,32	-2%
85.000-200.000	4,80	5,09	5,02	5,13	5,25	5,45	5,50	-6%
25.000-85.000	4,85	4,88	5,36	5,10	5,04	5,32	5,48	-4%
Minder dan 25.000	4,96	4,96	4,77	5,74	5,39	5,73	6,38	5%
Gemiddelde toegangsprijs	4,76	4,90	5,11	5,20	5,13	5,40	5,66	-5%

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2016/2017; Contributiemonitor 2017/2018; Contributiemonitor 2018/2019; Contributiemonitor 2019/2020; Toegangsprijsmonitor 2020/2021; Toegangsprijsmonitor 2021/2022; Toegangsprijsmonitor 2022/2023. Bewerking: Mulier Instituut.

Nadere analyses laten zien dat de gemiddelde toegangsprijs positief samenhangt met het gemiddelde jaarinkomen per inwoner van de gemeente waar het zwembad gevestigd is (tabel 2.2). De gemiddelde toegangsprijs is hoger in gemeenten waar het gemiddelde jaarinkomen per inwoner relatief hoog is (5,68 euro) dan in gemeenten waar het gemiddelde jaarinkomen relatief laag is (5,35 euro).

Tabel 2.2 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's, n=596)

<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner (netto)</i>	
Tot 50 euro	6,05
50 tot 65 euro	5,66
65 tot 80 euro	5,47
80 euro of meer	5,40
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>	
Laag (< 23.000)	5,35
Middel (23.000-25.000)	4,92
Hoog (> 25.000)	5,68
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>	
0 tot 25 procent	5,57
25 tot 30 procent	5,76
30 procent of meer	5,60
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>	
Tot 60 procent NL achtergrond	5,38
60 tot 80 procent NL achtergrond	5,62
80 tot 100 procent NL achtergrond	5,69
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>	
0 tot 60 procent	5,63
60 tot 70 procent	5,60
70 procent of meer	
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>	
Lager dan Nederlands gemiddelde	5,63
Hoger dan Nederlands gemiddelde	5,73
Gemiddelde toegangsprijs	5,66

Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2022, CBS Statline, 2021; CBS Statline 2022; NOC*NSF, 2021; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Toelichting: de standaarddeviatie bij de gemiddelde toegangsprijs over 2022/2023 is 2,37.

De standaarddeviatie is de maat voor de spreiding en geeft aan in hoeverre de in kaart gebrachte toegangsprijzen (waarden) afwijken van het gemiddelde.

Los zwembadbezoek voor zwembaden met en zonder recreatief gedeelte

Een los kaartje kost gemiddeld 15 procent meer bij een zwembad met een recreatief gedeelte dan bij een zwembad zonder recreatief gedeelte (+ 0,76 euro; tabel 2.3). Vorig seizoen (2021/2022) was dit verschil 18 procent, in 2020/2021 10 procent, het seizoen daarvoor (2019/2020) 18 procent en in het seizoen 2018/2019 27 procent. Met verrekening van de CPI daalt de gemiddelde toegangsprijs voor zowel zwembaden zonder recreatief gedeelte (- 5%) als zwembaden met recreatief gedeelte (- 7%).

De grootste verschillen tussen zwembaden zonder en met recreatief gedeelte zijn te zien in gemeenten die behoren tot anticipieerregio's (+ 48%) en gemeenten die minder dan 25.000 inwoners hebben (+ 31%).

Tabel 2.3 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar zwembad met en zonder recreatief gedeelte* en naar gemeentekennmerken in 2022/2023 en de prijsverandering t.o.v. 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Zonder recreatief gedeelte (n=144)	Met recreatief gedeelte (n=452)	Prijsverschil recreatief gedeelte t.o.v. zonder recreatief gedeelte	Prijsverandering 2022/2023 t.o.v. 2021/2022 met verrekening CPI	
				Zonder recreatief gedeelte***	Met recreatief gedeelte****
<i>Krimp- en anticipieerregio</i>					
Krimpregio	4,43	5,51	+ 24%	-9%	-4%
Anticipieerregio	4,42	6,54	+ 48%	-14%	-11%
Normaal	5,26	5,73	+ 9%	-4%	-6%
<i>Stedelijkheid</i>					
Zeer sterk stedelijk	5,25	5,41	+ 3%	-1%	-1%
Sterk stedelijk	5,20	5,97	+ 15%	-9%	-4%
Matig stedelijk	4,97	5,69	+ 14%	-8%	-10%
Weinig stedelijk	5,05	6,13	+ 21%	-6%	-11%
Niet stedelijk	4,95	5,44	+ 10%	0%	-6%
<i>Inwoneraantal</i>					
200.000 of meer	5,39	5,40	0%	-1%	1%
85.000-200.000	4,97	5,66	+ 14%	-7%	-10%
25.000-85.000	5,06	5,64	+ 11%	-6%	-6%
Minder dan 25.000	5,10	6,69	+ 31%	-1%	-12%
Gemiddelde toegangsprijs	5,08	5,84	+ 15%	-5%	-7%

Bron: CBS Statline, 2022; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* Recreatief gedeelte: apart bad met fonteinen/stroomversnellingen/glijbaan/spuiten/enz.

** In 2018/2019 lag het aantal waarnemingen bij zwembaden zonder recreatief gedeelte op 145.

*** In 2018/2019 lag het aantal waarnemingen bij zwembaden met recreatief gedeelte op 118.

Nadere analyses laten zien dat bij alle uitsplitsingen naar achtergrondkenmerken de gemiddelde toegangsprijs voor zwembaden met recreatief gedeelte (15%) hoger is dan die voor zwembaden zonder recreatief gedeelte (tabel 2.4).

Tabel 2.4 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar zwembad* met en zonder recreatief gedeelte en naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's en procenten)**

	Zonder recreatief gedeelte (n=144)	Met recreatief gedeelte (n=452)	Prijsverschil met recreatief gedeelte t.o.v. zonder recreatief gedeelte
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner (netto)</i>			
Tot 50 euro	5,27	6,27	19%
50 tot 65 euro	5,21	5,80	11%
65 tot 80 euro	5,17	5,58	8%
80 euro of meer	4,23	5,65	34%
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)		5,35	
Middel (23.000-25.000)	3,98	5,22	31%
Hoog (> 25.000)	5,12	5,86	15%
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	4,85	5,80	19%
25 tot 30 procent	5,00	5,96	19%
30 procent of meer	5,46	5,66	4%
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	5,18	5,48	6%
60 tot 80 procent NL achtergrond	5,11	5,77	13%
80 tot 100 procent NL achtergrond	5,06	5,89	16%
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	5,12	5,79	13%
60 tot 70 procent	4,15	6,51	57%
70 procent of meer			
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	4,85	5,85	21%
Hoger dan Nederlands gemiddelde	5,54	5,81	5%
Gemiddelde toegangsprijs	5,08	5,84	15%

Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2022, CBS Statline, 2021; CBS Statline 2022; NOC*NSF, 2021; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* We hebben 39 zwembaden buiten beschouwing gelaten omdat niet bekend is of daar een recreatief gedeelte aanwezig is.

** Recreatief gedeelte: apart bad met fonteinen/stroomversnellingen/glijbaan/spuiten/enz.

Los zwembadbezoek naar type zwembad

Er zijn drie typen zwembaden: binnenzwembaden (alleen één of meer binnenbassins), buitenzwembaden (alleen één of meer buitenbassins) en binnen- en buitenzwembaden (één of meer binnenbassins en één of meer buitenbassins). De gemiddelde toegangsprijs voor een los kaartje is voor binnen- en buitenzwembaden het hoogst, namelijk 5,77 euro (tabel 2.5). Bij buitenzwembaden is deze het laagst (4,82 euro). De gemiddelde toegangsprijs voor binnenzwembaden zit hier tussenin (5,58 euro).

De grootste verschillen tussen groepen gemeenten zijn te zien bij binnen- en buitenzwembaden en buitenzwembaden. Zo is de gemiddelde prijs voor een los kaartje van een buitenbad in een matig stedelijke gemeente relatief laag (4,67 euro) en in een sterk stedelijke gemeente relatief hoog (5,36 euro). De relatief hoge toegangsprijs geldt ook voor binnen- en buitenzwembaden in kleine gemeenten, met minder dan 25.000 inwoners. Daar is de gemiddelde toegangsprijs 6,65 euro. De gemiddelde toegangsprijs is hier het hoogst voor binnen- en buitenzwembaden.

Tabel 2.5 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar type zwembad* en naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's)

	Binnenzwembad (n=258)	Buitenzwembad (n=189)	Binnen- en buitenzwembad (n=110)
<i>Krimp- en anticiperregio</i>			
Krimpregio	5,40	4,66	5,85
Anticiperregio	5,85	4,58	6,06
Normaal	5,54	4,93	5,74
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	5,38	5,15	5,52
Sterk stedelijk	5,79	5,36	5,85
Matig stedelijk	5,63	4,67	5,86
Weinig stedelijk	5,47	4,77	5,75
Niet stedelijk	5,70	4,70	5,56
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	5,16	5,37	5,85
85.000-200.000	5,60	5,21	5,70
25.000-85.000	5,62	4,69	5,60
Minder dan 25.000	5,65	4,86	6,65
Gemiddelde toegangsprijs	5,58	4,82	5,77

Bron: CBS Statline, 2022; Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel 2.6 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar type zwembad en naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's)

	Binnenzwembad (n=258)	Buitenzwembad (n=189)	Binnen- en buitenzwembad (n=110)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner (netto)</i>			
Tot 50 euro	6,00	4,80	6,24
50 tot 65 euro	5,52	4,75	5,74
65 tot 80 euro	5,66	5,03	5,62
80 euro of meer	5,09	4,43	5,32
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	5,35		
Middel (23.000-25.000)	5,12	4,13	5,83
Hoog (> 25.000)	5,59	4,84	5,77
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	5,50	4,84	5,82
25 tot 30 procent	5,55	4,80	5,60
30 procent of meer	5,73	4,84	5,95
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	5,18	5,16	6,13
60 tot 80 procent NL achtergrond	5,71	4,82	5,79
80 tot 100 procent NL achtergrond	5,57	4,81	5,71
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	5,56	4,78	5,74
60 tot 70 procent	4,65	5,18	5,17
70 procent of meer			
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	5,48	4,70	5,72
Hoger dan Nederlands gemiddelde	5,76	5,28	5,88
Gemiddelde toegangsprijs	5,58	4,82	5,77

Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2022, CBS Statline, 2021; CBS Statline 2022; NOC*NSF, 2021; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Badenkaarten

Naast een los toegangkaartje voor één zwembadbezoek bieden meer dan vier op de vijf zwembaden (83%) badenkaarten aan. Een badenkaart is een kaart waarmee je in één keer de toegang voor meerdere bezoeken (vaak tien of twaalf) betaalt. De gemiddelde prijs per zwembadbezoek met een badenkaart bedraagt 4,66 euro (tabel 2.7).

De gemiddelde prijs per zwembadbezoek met een badenkaart is bij buitenzwembaden het laagst (4,24 euro) en bij binnen- en buitenzwembaden het hoogst (4,94 euro).

Tabel 2.7 Gemiddelde prijs zwembadbezoek bij gebruik badenkaart naar gemeentekennmerken en zwembadkennmerken in 2022/2023 (in euro's)

	Gemiddeld (n=496)	Recreatief gedeelte		Type zwembad		
		Zonder recreatief gedeelte (n=195)	Met recreatief gedeelte (n=382)	Binnen-zwembad (n=233)	Buiten-zwembad (n=114)	Binnen- en buitenzwembad (n=101)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>						
Krimpregio	4,64	3,98	4,79	4,73	4,37	5,18
Anticipeerregio	4,78	4,66	4,81	4,98	4,23	4,95
Normaal	4,62	4,40	4,69	4,65	4,21	4,91
<i>Stedelijkheid</i>						
Zeer sterk stedelijk	4,49	4,21	4,61	4,49	4,33	4,64
Sterk stedelijk	4,85	4,35	4,96	4,85	4,52	5,05
Matig stedelijk	4,73	4,49	4,79	4,70	3,93	4,99
Weinig stedelijk	4,51	4,28	4,60	4,65	4,10	4,86
Niet stedelijk	4,73	4,95	4,67	4,95	4,38	5,12
<i>Inwoneraantal</i>						
200.000 of meer	4,40	4,02	4,54	4,28	4,37	4,94
85.000-200.000	4,63	4,30	4,76	4,68	4,25	4,96
25.000-85.000	4,64	4,32	4,72	4,84	4,17	4,82
Minder dan 25.000	4,78	4,84	4,75	4,57	4,40	5,51
Gemiddelde prijs per bezoek	4,66	4,40	4,72	4,71	4,24	4,94

Bron: CBS Statline, 2022; Toegangsprijzmonitor 2022/2023. Bewerking: Mulier Instituut.

Toelichting: de standaarddeviatie bij de gemiddelde prijs per bezoek bij badenkaart over 2022/2023 is 2,03.

De standaarddeviatie is de maat voor de spreiding en geeft aan in hoeverre de in kaart gebrachte toegangsprijzen (waarden) afwijken van het gemiddelde.

Tabel 2.8 Gemiddelde prijs zwembadbezoek bij gebruik badenkaart naar gemeentekennmerken en zwembadkennmerken in 2022/2023 (in euro's)

	Gemiddeld (n=496)	Recreatief gedeelte		Type zwembad		
		Zonder recreatief gedeelte (n=195)	Met recreatief gedeelte (n=382)	Binnen- zwembad (n=233)	Buiten- zwembad (n=114)	Binnen- en buiten- zwembad (n=101)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner (netto)</i>						
Tot 50 euro	4,80	4,40	4,91	4,97	4,00	5,24
50 tot 65 euro	4,74	4,47	4,82	4,75	4,46	4,95
65 tot 80 euro	4,56	4,43	4,61	4,70	4,17	4,76
80 euro of meer	4,31	3,78	4,42	4,47	3,88	4,71
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>						
Laag (< 23.000)	4,72		4,72	4,72		
Middel (23.000-25.000)	4,73	3,96	4,97	4,51	4,99	4,95
Hoog (> 25.000)	4,64	4,42	4,70	4,71	4,20	4,94
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>						
0 tot 25 procent	4,67	4,28	4,79	4,61	4,35	4,99
25 tot 30 procent	4,64	4,49	4,67	4,74	4,19	4,83
30 procent of meer	4,60	4,47	4,65	4,80	4,15	5,03
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>						
Tot 60 procent NL achtergrond	4,41	4,03	4,58	4,26	4,13	5,14
60 tot 80 procent NL achtergrond	4,73	4,36	4,82	4,76	4,17	5,01
80 tot 100 procent NL achtergrond	4,63	4,46	4,69	4,74	4,25	4,88
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>						
0 tot 60 procent	4,60	4,34	4,67	4,68	4,15	4,92
60 tot 70 procent	5,29	5,65	5,00	4,16	9,18	4,42
70 procent of meer		-				
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>						
Lager dan Nederlands gemiddelde	4,64	4,34	4,72	4,73	4,20	4,90
Hoger dan Nederlands gemiddelde	4,67	4,51	4,74	4,65	4,38	5,07
Gemiddelde prijs per bezoek	4,66	4,40	4,72	4,71	4,24	4,94

Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2022, CBS Statline, 2021; CBS Statline 2022; NOC*NSF, 2021; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

In tabel 2.9 en 2.10 geven we de gemiddelde prijs per bezoek met een badenkaart weer. Een bezoek met een badenkaart is gemiddeld 18 procent (1 euro) goedkoper dan een los kaartje.

Tabel 2.9 Kosten zwembadbezoek bij gebruik badenkaart naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's en procenten, n=496)

	Prijs per bezoek	Kortingspercentage prijs per bezoek t.o.v. reguliere prijs
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>		
Krimpregio	4,64	12%
Anticipeerregio	4,78	22%
Normaal	4,62	18%
<i>Stedelijkheid</i>		
Zeer sterk stedelijk	4,49	16%
Sterk stedelijk	4,85	17%
Matig stedelijk	4,73	14%
Weinig stedelijk	4,51	23%
Niet stedelijk	4,73	11%
<i>Inwoneraantal</i>		
200.000 of meer	4,40	17%
85.000-200.000	4,63	16%
25.000-85.000	4,64	15%
Minder dan 25.000	4,78	25%
Gemiddelde prijs per bezoek	4,66	18%

Bron: CBS Statline, 2022; Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Tabel 2.10 Kosten zwembadbezoek bij gebruik badenkaart naar gemeentekennmerken in 2022/2023 (in euro's en procenten, n=496)

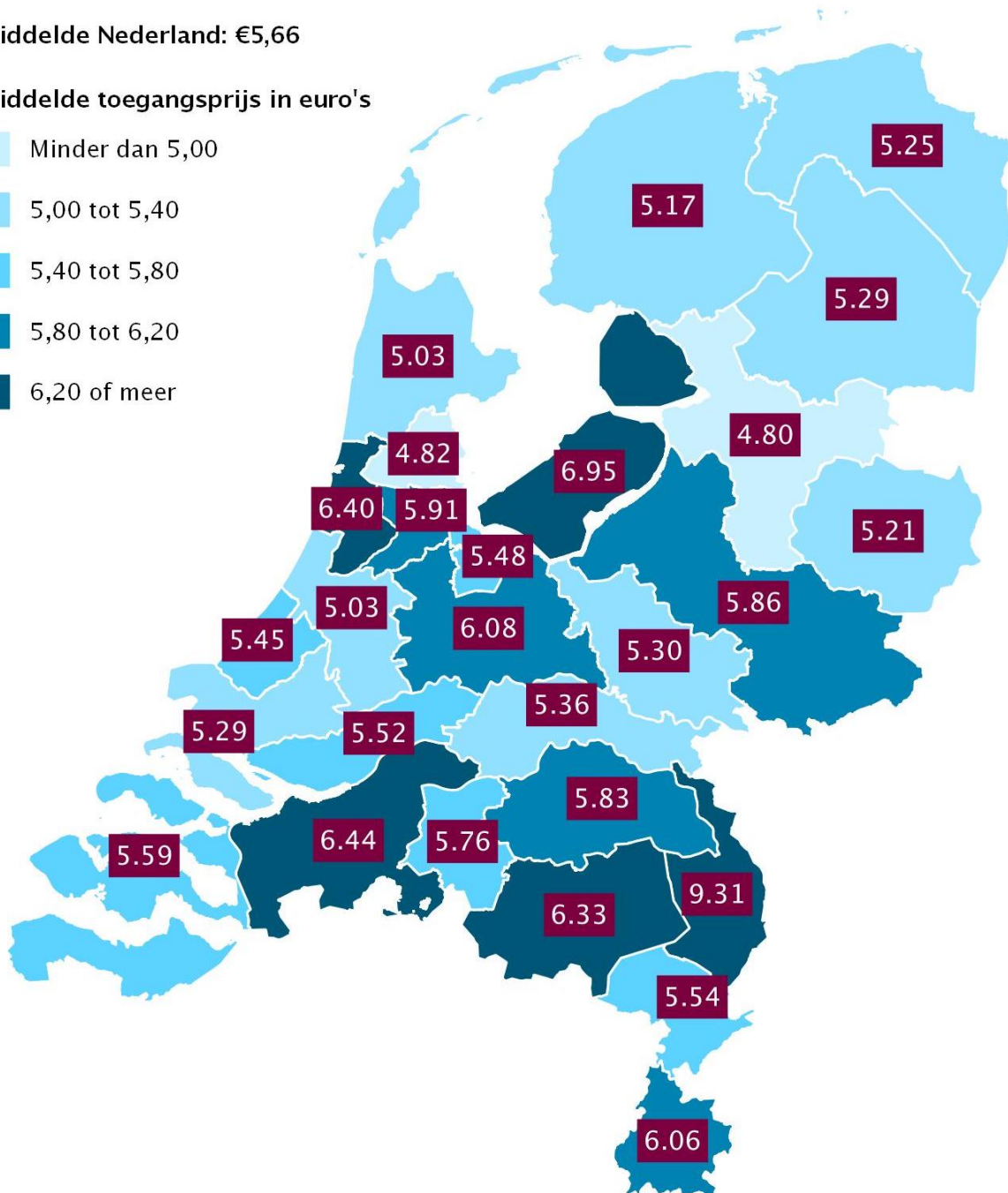
	Prijs per bezoek	Kortingspercentage prijs per bezoek t.o.v. reguliere prijs
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner (netto)</i>		
Tot 50 euro	4,80	21%
50 tot 65 euro	4,74	16%
65 tot 80 euro	4,56	15%
80 euro of meer	4,31	20%
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>		
Laag (< 23.000)	4,72	12%
Middel (23.000-25.000)	4,73	4%
Hoog (> 25.000)	4,64	18%
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>		
0 tot 25 procent	4,67	16%
25 tot 30 procent	4,64	19%
30 procent of meer	4,60	18%
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>		
Tot 60 procent NL achtergrond	4,41	18%
60 tot 80 procent NL achtergrond	4,73	16%
80 tot 100 procent NL achtergrond	4,63	19%
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>		
0 tot 60 procent	4,60	18%
60 tot 70 procent	5,29	6%
70 procent of meer		
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>		
Lager dan Nederlands gemiddelde	4,64	18%
Hoger dan Nederlands gemiddelde	4,67	18%
Gemiddelde prijs per bezoek	4,66	18%

Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2022, CBS Statline, 2021; CBS Statline 2022; NOC*NSF, 2021; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.1 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar VSG-regio in 2022/2023 (in euro's, n=596)

Gemiddelde Nederland: €5,66

Gemiddelde toegangsprijs in euro's

Bron: Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.2 Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek naar provincie in 2022/2023 (in euro's, n=596) en prijsverandering gecorrigeerd voor CPI t.o.v. 2021/2022 (n=268; in procenten en kleuren)

Relatief verschil in toegangsprijs t.o.v. 2021/2022 (in %)

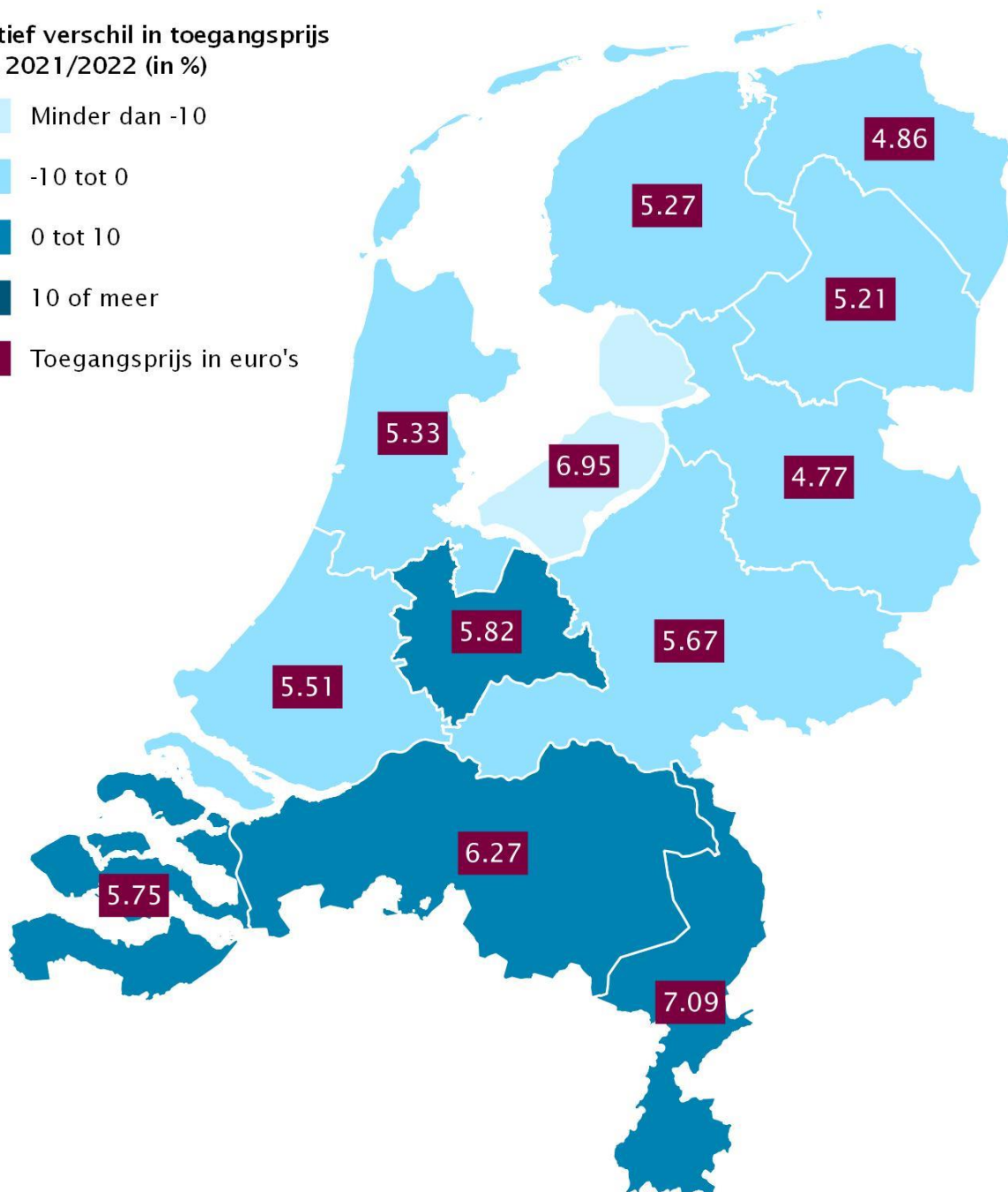
Minder dan -10

-10 tot 0

0 tot 10

10 of meer

Toegangsprijs in euro's

Bron: Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

3. Toegangsprijzen ijsbanen

Los ijsbaanbezoek

In Nederland zijn er 21 kunstijsbanen open in het winterseizoen. Hiervan is de gemiddelde toegangsprijs voor een los ijsbaankaartje in 2022/2023 8,05 euro. Dit is 17 eurocent hoger dan het gemiddelde van de vorige meting (tabel 3.1). De toegangsprijzen liggen in 2022/2023 tussen 6,50 euro (De Meent) en 11 euro (Thialf).

Er zijn zeven ijsbanen met een lagere gemiddelde toegangsprijs dan het voorgaande jaar. Triavium nam het meest af in gemiddelde prijs met 1,55 euro. De toegangsprijs van de andere ijsbanen is gestegen (stijging tussen de 0,10 en 2,00 euro). De grootste stijging vond plaats bij De Uithof (2,00 euro).

Tabel 3.1 Gemiddelde toegangsprijs los ijsbaanbezoek in de periode 2015/2016-2022/2023 en de prijsverandering t.o.v. 2021/2022 (in euro's en procenten, n=21)

Ijsbaan	Toegangsprijs								Prijsverandering 2022/ 2023 t.o.v. 2021/2022 met verrekening CPI
	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	
De Meent*	5,50	5,60	5,80	5,80	5,90	5,90	6,10	6,50	-1%
Silverdome PWA	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	6,00	6,00	7,00	8%
Schaatshal Leiden	5,00	5,10	5,50	5,50	6,00	6,00	6,50	7,00	8%
Kardinge*	6,50	7,25	7,40	7,70	7,80	7,10	8,35	7,00	-15%
Ijsbaan Ireen Wüst*	6,35	6,40	6,45	6,55	6,75	6,80	7,00	7,10	-6%
Triavium	7,25	7,25	7,40	7,75	8,00	9,35	9,00	7,45	-23%
Elfstedenhal*	6,50	6,50	6,50	7,00	7,00	7,00	7,50	7,50	-13%
Schaatsbaan Rotterdam*	5,00	5,50	5,00	5,50	6,75	n.b.	7,50	7,50	-7%
Kennemerland Kunstijsbaan*	6,30	6,50	6,60	7,00	7,00	7,20	7,50	7,70	-5%
Kunstijsbaan Breda*	6,30	6,35	6,40	6,65	7,00	7,30	7,60	7,70	-4%
IJsscomplex Jaap Eden*	6,80	6,90	7,20	7,70	7,80	8,10	8,50	7,83	-13%
Twente Ijsbaan*	6,75	6,75	7,00	7,25	7,25	7,75	7,75	7,92	-5%
Glanerbrook*	5,75	5,90	5,95	6,20	6,40	6,95	6,95	7,95	6%
De Scheg*	6,80	6,95	7,10	7,50	7,75	8,05	8,05	7,95	-8%
IJssportcentrum Eindhoven*	8,00	8,00	6,50	n.b.	7,00	7,00	7,50	8,00	5%
De Westfries*	6,50	6,50	6,70	7,00	7,00	7,60	7,60	8,50	5%
Sportboulevard Dordrecht	n.b.	5,60	5,60	n.b.	7,00	7,30	7,65	8,80	7%
Sportiom**	7,95	8,95	8,95	8,00	8,00	6,40	10,00	9,20	-15%
De Vechtsebanen*	8,50	8,50	9,00	9,00	9,50	9,50	10,50	9,67	-14%
De Uithof*	8,00	8,00	8,00	8,25	8,45	7,00	8,50	10,50	15%
Thialf*	7,50	8,00	8,00	8,00	8,50	9,25	9,50	11,00	8%
Gemiddeld	6,74 (n=20)	6,86 (n=21)	7,02 (n=22)	7,29 (n=20)	7,47 (n=22)	7,44 (n=20)	7,88 (n=21)	8,05 (n=21)	-5%

Bron: Contributiemonitor 2016/2017, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Toegangsprijzmonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Toegangsprijzmonitor 2021/2022, Mulier Instituut; Toegangsprijzmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* Ijsbanen met een 400-meterbaan. ** In 2020 is de fun-ijsbaan gesloten.

Rittenkaarten

Naast een los toegangkaartje voor één bezoek kunnen ijsbanen ook rittenkaarten aanbieden. Dit zijn toegangskarten voor meerdere bezoeken.

Bij 17 van de 21 ijsbanen zijn deze rittenkaarten te koop. Meestal zijn deze voor tien bezoeken. De prijs per bezoek bedraagt bij rittenkaarten gemiddeld 7,43 euro (tabel 3.2). Dit is 8 procent (0,62 euro) goedkoper dan een los kaartje.

Tabel 3.2 Kosten rittenkaart ijsbaanbezoek in 2022/2023 (in euro's en procenten, n=17*)

Ijsbanen	Rittenkaart	Aantal ritten	Prijs per rit	Kortingspercentage prijs per rit t.o.v. reguliere prijs
De Meent	58,50	10	5,85	-10%
Schaatshal Leiden	64,00	10	6,40	-9%
Ijsbaan Ireen Wüst	63,90	10	6,39	-10%
Schaatsbaan Rotterdam	65,00	10	6,50	-13%
Elfstedenhal	77,50	11	7,05	-6%
Kennemerland Kunstijsbaan	69,30	10	6,93	-10%
Kunstijsbaan Breda	75,60	10	7,56	-2%
De Westfries	76,80	10	7,68	-10%
Sportboulevard Dordrecht	79,35	10	7,94	-10%
Twente Ijsbaan	74,75	11	6,80	-14%
De Scheg	70,00	10	7,00	-12%
Kardinge	70,00	12	5,83	-17%
Ijscomplex Jaap Eden	64,40	10	6,44	-18%
De Uithof	115,50	12	9,63	-8%
Triavium	82,35	12	6,86	-8%
Thialf	105,50	10	10,55	-4%
De Vechtsebanen	101,60	11	9,24	-4%
Gemiddeld	78,47	10,53	7,43	-8%

Bron: Toegangsprijmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* Van de ijsbanen Glanerbrook (Geleen), Silverdome PWA (Zoetermeer), De Uithof (Den Haag) en Sportiom (Den Bosch) is niet bekend of deze rittenkaarten aanbieden.

4. Toegangsprijzen klim- en boulderhallen

De toegangsprijzen van klim- en boulderhallen die we in kaart gebracht hebben, hebben betrekking op 'eigenstandige' hallen. Inpandige klim- en boulderwanden in een sporthal en openbaar toegankelijke buitenklimwanden hebben we niet meegenomen.

Klimhallen

De gemiddelde toegangsprijs voor volwassenen om één keer (vaak een dag zonder tijdslimiet) te klimmen is 15,73 euro (tabel 4.1). Jongvolwassenen en studenten betalen ongeveer een euro minder (gemiddeld 14,75 euro), de jeugd 11,71 euro en pupillen 10,32 euro.

Tabel 4.1 Gemiddelde toegangsprijs klimhal in 2018/2019 t/m 2022/2023 en de prijsverandering met verrekening CPI t.o.v. 2021/2022 (in euro's en procenten)

	2018/2019 (n=39)	2019/2020 (n=38)	2020/2021 (n=35)	2021/2022 (n=38)	2022/2023 (n=35)	Prijsverandering 2022/2023 t.o.v. 2021/2022 met verrekening CPI
Volwassenen*	12,50	12,64	12,44	14,04	15,73	4%
Jongvolwassenen en studenten**	10,95	10,94	12,11	14,05	14,75	-2%
Jeugd***	10,82	10,73	11,09	11,71	11,71	-7%
Pupillen****	8,62	8,37	9,82	9,91	10,32	-3%

Bron: Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Toegangsprijzmonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Toegangsprijzmonitor 2021/2022; Toegangsprijzmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Toelichting: n (aantal waarnemingen) is gebaseerd op het aantal toegangsprijzen voor volwassenen.

Prijsverandering is met verrekening CPI t.o.v. 2018/2019.

* Vaak 18+ of 25+. ** Vaak 18-24 jaar of studenten. *** Vaak 8-17 of 10-17 jaar. **** Vaak tot en met 7 jaar, 6 tot en met 9 jaar of een onder-18-prijs.

Vergeleken met het seizoen 2021/2022 zijn de gemiddelde toegangsprijzen van klimhallen - met verrekening van de inflatie - voor volwassenen gestegen (+ 4%; tabel 4.1). Gecorrigeerd voor de inflatie daalden de toegangsprijzen van klimhallen voor jongvolwassenen en studenten (-2%), jeugd (- 7%) en pupillen (-3%).

Boulderhallen

De gemiddelde toegangsprijs voor volwassenen om één keer te boulderen is 12,35 euro (tabel 4.2). Jongvolwassenen en studenten betalen gemiddeld 11,52 euro, de jeugd betaalt 10,16 euro en pupillen betalen 9,19 euro.

Tabel 4.2 Gemiddelde toegangsprijs boulderhal in 2018/2019 t/m 2022/2023 en de prijsverandering met verrekening CPI t.o.v. 2021/2022 (in euro's en procenten)

	2018/2019 (n=18)	2019/2020 (n=18)	2020/2021 (n=23)	2021/2022 (n=38)	2022/2023 (n=61)	Prijsverandering 2022/2023 t.o.v. 2021/2022 met verrekening CPI
Volwassenen*	10,29	10,46	10,65	12,10	12,35	-5%
Jongvolwassenen en studenten**	8,93	9,11	9,88	11,48	11,52	-7%
Jeugd***	7,92	8,23	8,92	9,85	10,16	-4%
Pupillen****	6,71	7,13	8,06	7,85	9,19	9%

Bron: Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Toegangsprijsmonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Toegangsprijsmonitor 2021/2022, Mulier Instituut; Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Toelichting: n (aantal waarnemingen) is gebaseerd op het aantal toegangsprijzen voor volwassenen.

Prijsverandering is met verrekening CPI t.o.v. 2018/2019.

* Vaak 18+ of 25+. ** Vaak 18-24 jaar of studenten. *** Vaak 8-17 of 10-17 jaar. **** Vaak tot en met 7 jaar, 6 tot en met 9 jaar of een onder-18-prijs.

In vergelijking met het seizoen 2021/2022 zijn de gemiddelde toegangsprijzen voor boulderhallen - gecorrigeerd voor de inflatie - voor volwassenen, (- 5%), jongvolwassenen en studenten (- 7%) en jeugd (- 4%) gedaald. Bij pupillen is de gemiddelde toegangsprijs 9% sterker gestegen dan de inflatie ten opzichte van vorige meting in 2021/2022.

5. Conclusie

Kernuitkomsten

De gemiddelde prijs voor een los kaartje voor een zwembad voor één persoon bedraagt in het seizoen 2022/2023 5,66 euro. Gecorrigeerd voor de inflatie vanaf 2021/2022 is dat een prijsdaling van 5 procent. De gemiddelde prijs per bezoek is bij de afname van badenkaarten 4,66 euro. Hiermee is een zwembadbezoek met een badenkaart 18 procent goedkoper dan een los kaartje tegen normaal tarief.

Voor toegang tot een ijsbaan moest je voor een los kaartje in het seizoen 2022/2023 gemiddeld 8,05 euro betalen. De gemiddelde prijs voor één bezoek was met een rittenkaart gemiddeld 7,43 euro. Met verrekening van de inflatie zijn de gemiddelde toegangsprijzen voor een los kaartje ten opzichte van 2021/2022 met 5 procent gedaald.

De gemiddelde toegangsprijs voor volwassenen om één keer te klimmen was in het seizoen 2022/2023 15,73 euro. Eén keer boulderen kostte 12,35 euro. Dit is - met verrekening van de inflatie - voor klimmen een stijging van 4 procent ten opzichte van het seizoen ervoor en voor boulderen een daling van 5 procent.

Reflectie

De kosten die zijn verbonden aan het exploiteren van sportaccommodaties baren sportorganisaties en overheden zorgen. Toegenomen kosten (o.a. door stijgende energieprijzen) zorgen ervoor dat de exploitatie van sportaccommodaties - waaronder zwembaden en ijsbanen - grotere tekorten kent (Hoekman & Schadenberg, 2023). De olopemde kosten werken exploitatietekorten in de hand.

Deze tekorten zijn op te lossen door de kosten te verlagen en/of de inkomsten te verhogen. Kosten verlagen kan door openingstijden te beperken en investeringen (die op de exploitatie drukken) uit te stellen. Of door de tekorten op de consument te verhalen door de toegangsprijs te verhogen.² Maar vaak is onduidelijk hoe consumenten op een verhoging van de toegangsprijs reageren (Hover & Van Eldert, 2023). Een hogere prijs kan leiden tot een daling van het aantal bezoekers. Dit onderzoek suggereert dat de sportconsument in het seizoen 2022/2023 enigermate is ontzien: de gemiddelde prijs voor zwembaden, ijsbanen en boulderhallen steeg minder dan de inflatie.

Prijsverhogingen, maar ook de inperking van openingstijden, stroken bovendien niet met de wens om sportaccommodaties financieel toegankelijk te houden. 30 procent van de volwassen Nederlanders vindt de kosten verbonden aan sport bezwaarlijk. Bij huishoudens met een benedenmodaal inkomen is dat 47 procent (Hover & Van Eldert, 2022). Dit maakt de uitdaging om exploitatietekorten terug te dringen en de toegankelijkheid van sportaccommodaties te behouden gecompliceerd. Een mogelijke oplossing is zorgen voor (energie)compensatie voor sportaccommodaties, zoals Kamerleden tijdens het Wetgevingsoverleg Begrotingsonderdeel Sport en Bewegen eind 2022 betoogden.

Vervolg

Het Mulier Instituut, de HAN en Fontys zijn voornemens de toegangsprijzen van sportaccommodaties

² Mits contracten dit toelaten, zoals het contract tussen een gemeente die eigenaar van een zwembad is en de exploitant.

jaarlijks te blijven monitoren. Hiermee kunnen we inzichtelijk maken hoe deze zich in de tijd ontwikkelen. Bij een volgende meting over 2023/2024 brengen we de toegangsprijzen van zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen opnieuw in kaart.

Referenties

CBS Statline (2021). *Bevolking 15 tot 75 jaar; opleidingsniveau, wijken en buurten, 2021*.

CBS Statline (2022). *Kerncijfers wijken en buurten 2021*.

GGD'en, CBS, & RIVM (2020). *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Sport en bewegen in cijfers*. Geraadpleegd op 9 november 2022, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beweegrichtlijnen>

Hoekman, R. H. A., & Schadenberg, B. (2023). *Onderbenutting van sportaccommodaties: kennis- en innovatiescan WP5*. Mulier Instituut.

Hover, P., & Van Eldert, P. (2022). *Consumentenuitgaven aan sport 2019-2021*. Mulier Instituut.

Hover, P., & Van Eldert, P. (2023). *Betaalbaarheid van sport: kennis- en innovatiescan WP6*. Mulier Instituut.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2019). *Indeling krimp- en anticipeerregio's*. Geraadpleegd op 9 november 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/07/25/indeling-gemeenten-krimpregios-en-anticipeerregios-per-1-januari-2019>

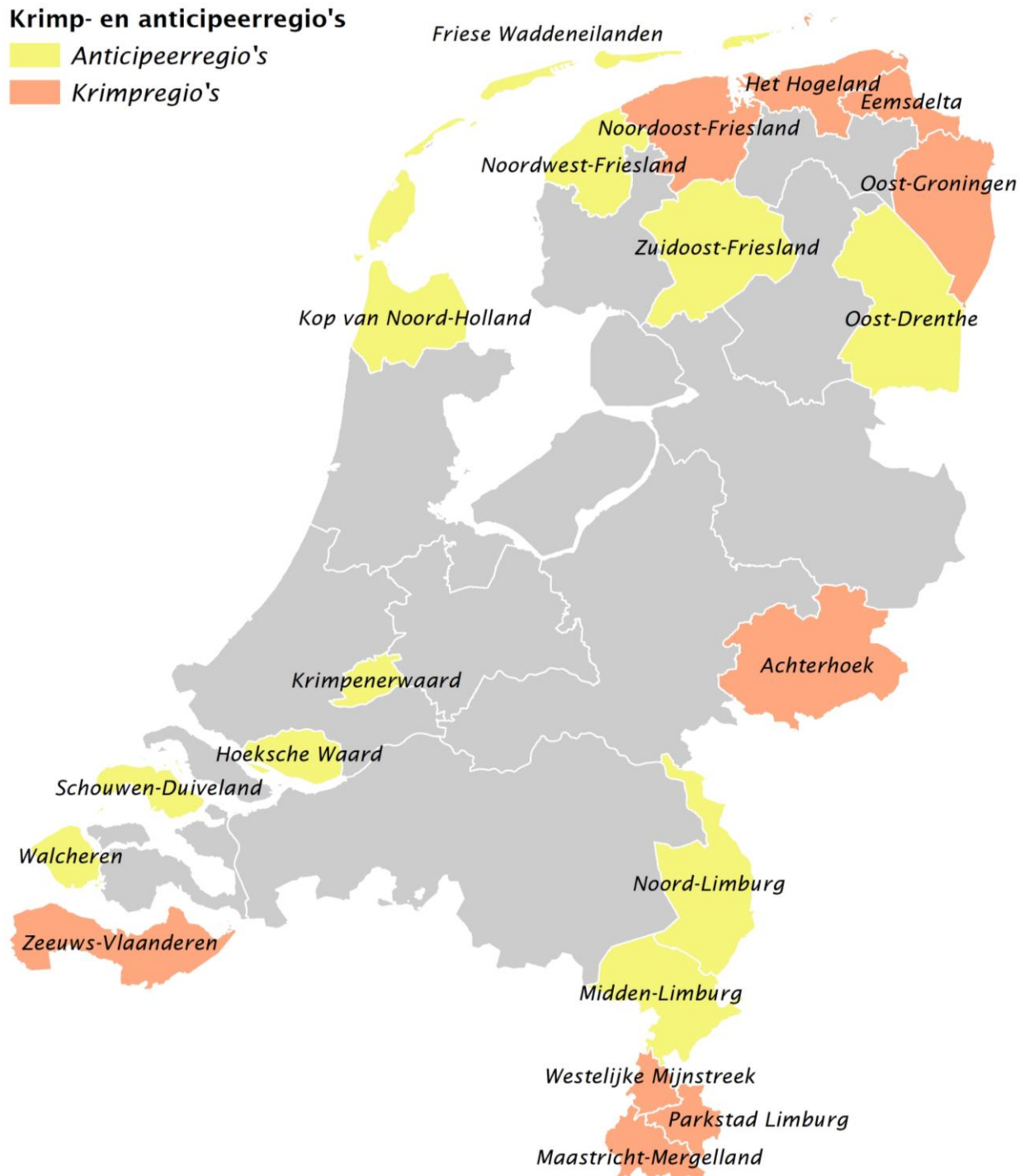
NOC*NSF (2021). *Op de kaart: Sportlidmaatschappen. Sport en bewegen in cijfers*. Geraadpleegd op 14 november 2022, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/sportlidmaatschappen>

Bijlage 1 Krimp- en anticipeergebieden

Kaart b1.1 Krimp- en anticipeergebieden in Nederland

Krimp- en anticipeerregio's

- Anticipeerregio's
- Krimpregio's

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2019.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Bijlage 2 Toegangspreis zwembaden naar met/zonder recreatief gedeelte

Tabel b2.1 Gemiddelde toegangspreis losse kaartverkoop zwembaden naar zwembad met en zonder recreatief gedeelte* in 2018/2019, 2019/2020 en 2020/2021 (in euro's)

	2018/2019		2019/2020		2020/2021	
	Zonder recreatief gedeelte (n=145)	Met recreatief gedeelte (n=118)	Zonder recreatief gedeelte (n=236)	Met recreatief gedeelte (n=230)	Zonder recreatief gedeelte (n=168)	Met recreatief gedeelte (n=177)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>						
Krimpregio	4,15	6,22	4,51	4,53	4,67	4,91
Anticipeerregio	4,48	6,08	4,42	5,95	4,22	5,20
Normaal	4,64	5,70	4,62	5,44	4,81	5,26
<i>Stedelijkheid</i>						
Zeer sterk stedelijk	4,54	4,83	4,68	4,78	4,82	4,91
Sterk stedelijk	4,97	5,85	4,85	5,59	5,08	5,46
Matig stedelijk	4,56	5,91	4,56	5,66	4,80	5,43
Weinig stedelijk	4,66	6,05	4,49	5,70	4,71	5,18
Niet stedelijk	4,12	5,61	4,51	4,89	4,16	4,81
<i>Inwoneraantal</i>						
200.000 of meer	4,06	4,88	4,67	4,80	4,81	4,71
85.000-200.000	4,81	5,94	4,66	5,54	4,95	5,34
25.000-85.000	4,46	5,64	4,58	5,15	4,66	5,07
Minder dan 25.000	4,59	6,41	4,49	6,75	4,65	5,85
Gemiddelde toegangspreis	4,56	5,78	4,58	5,40	4,72	5,21

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Toegangspreismonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Toegangspreismonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Toegangspreismonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* Recreatief gedeelte: apart bad met fonteinen/stroomversnellingen/glijbaan/spuiten/enz.

Tabel b2.2 Gemiddelde toegangsprijs losse kaartverkoop zwembaden naar zwembad met en zonder recreatief gedeelte* in 2021/2022 en 2022/2023 (in euro's)

	2021/2022		2022/2023	
	Zonder recreatief gedeelte (n=252)	Met recreatief gedeelte (n=269)	Zonder recreatief gedeelte (n=144)	Met recreatief gedeelte (n=452)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>				
Krimpregio	4,50	5,34	4,43	5,51
Anticipeerregio	4,76	6,80	4,42	6,54
Normaal	5,07	5,68	5,26	5,73
<i>Stedelijkheid</i>				
Zeer sterk stedelijk	4,95	5,07	5,25	5,41
Sterk stedelijk	5,31	5,76	5,20	5,97
Matig stedelijk	5,01	5,89	4,97	5,69
Weinig stedelijk	4,99	6,43	5,05	6,13
Niet stedelijk	4,60	5,37	4,95	5,44
<i>Inwoneraantal</i>				
200.000 of meer	5,08	4,97	5,39	5,40
85.000-200.000	4,97	5,87	4,97	5,66
25.000-85.000	4,98	5,60	5,06	5,64
Minder dan 25.000	4,81	7,05	5,10	6,69
Gemiddelde toegangsprijs	4,95	5,82	5,08	5,84

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Toegangsprijsmonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Toegangsprijsmonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Toegangsprijsmonitor 2022/2023, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* Recreatief gedeelte: apart bad met fonteinen/stroomversnellingen/glijbaan/spuiten/enz.

mulier instituut

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Fontys
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES